

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 251

van **SAM VAN ROOY**

datum: 25 mei 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Leden BCSD en raad voor maatschappelijk welzijn - Geheimhoudingsplicht en beroepsgeheim

De deontologische code van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) vormt de leidraad voor de raadsleden en uitvoerende lokale mandatarissen voor de uitoefening van hun mandaat. Deze code regelt onder meer de omgang met informatie die voortvloeit uit het ambt.

Zo stipuleert deze deontologisch code dat de raad voor maatschappelijk welzijn werkt onder het principe van de principiële openbaarheid. De raad ziet erop toe dat het vast bureau en het BCSD alle relevante informatie aangaande dossiers, stukken en akten openbaar toegankelijk maakt conform de vigerende wetgeving. Een uitzondering hierop zijn de dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het OCMW of hun onderhoudsplichtige.

Verder stipuleert de deontologische code dat "naast het strenge beroepsgeheim eveneens een geheimhoudingsplicht geldt". Deze plicht beschermt wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering (feiten, meningen, overwegingen). Hiervoor wordt verwezen naar de wetgeving inzake beroepsgeheim (artikel 458 van het Strafwetboek), de wetgeving inzake geheimhoudingsplicht (Decreet Lokaal Bestuur, artikel 29 §4) en de wetgeving inzake openbaarheid van vergadering (Decreet Lokaal Bestuur, artikel 28).

In de politieke praktijk is het echter allerm minst duidelijk waarover het BCSD-raads lid en het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn onderling mogen communiceren. Het is duidelijk dat in het BCSD persoonlijke dossiers worden besproken en dat die niet met naam en toenaam naar buiten kunnen en mogen gebracht worden.

De vraag is echter of dit evenzeer geldt wanneer in het BCSD maatregelen worden genomen die effect hebben op het algemeen beleid. Zou in een dergelijk geval een lid van het BCSD de beslissing mogen communiceren zonder de persoonlijke details van het dossier te noemen met een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn?

Ter illustratie een voorbeeld uit de praktijk: "Een BCSD-raad beslist om een illegaal hulp geld uit te keren om zijn huurgeld te betalen. De illegaal kan tijdens de coronacrisis immers niet (in het zwart) gaan werken. Het spreekt voor zich dat dit een beslissing is die een precedent creëert en op andere dossiers een impact zal/kan hebben. Nu lijkt het of het BCSD-raads lid daar zelfs niet mag over communiceren binnen de eigen fractie (zonder de persoon te melden) naar leden van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn.

Het omgekeerde mag blijkbaar wel: een BCSD-raadslid mag de illegaal verwijzen naar het Sociaal Huis om bv. een laptop aan te vragen.”

Deze grijze zone zorgt voor veel onduidelijkheid. Enige verduidelijking is ontegensprekelijk nodig. We willen tenslotte vermijden dat de gouverneurs overstelpt worden met klachten.

1. Waar begint en eindigt volgens de minister de geheimhoudingsplicht tussen een lid van het BCSD en een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn?
2. Kan een lid van het BCSD en/of van de raad voor maatschappelijk welzijn in algemene termen beleidsdaden naar buiten brengen (zonder vermelding van persoonlijke gegevens)?
3. Vindt de minister het normaal dat een lokaal bestuur illegaliteit gedooft en eveneens betoelaagt?
4. Vindt de minister het normaal dat een lokaal bestuur zwartwerk tolereert en er niet tegen optreedt?
5. Zal de minister maatregelen ter zake nemen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 251 van 25 mei 2020

van **SAM VAN ROOY**

1. Krachtens artikel 29, §4 van het Decreet over het Lokaal Bestuur (hierna 'DLB') zijn de gemeenteraadsleden, alsook alle andere personen die krachtens de wet of het decreet de besloten vergadering van de gemeenteraad bijwonen, tot geheimhouding verplicht. Dit artikel doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging van de gemeenteraadsleden wegens schending van het beroepsgeheim, overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

Ingevolge artikelen 74 en 110 van het DLB is dit artikel respectievelijk van toepassing op de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst (hierna 'BCSD').

De geheimhoudingsplicht in artikel 29, §4 van het DLB slaat niet alleen op informatie waar de mandatarissen door hun functie kennis van krijgen (zoals persoonlijke informatie van mensen die steun vragen) maar ook op alle informatie die in een besloten vergadering aan bod komt (feiten, meningen, overwegingen...).

De geheimhoudingsplicht van de leden van de OCMW-raad en van het BCSD is niet noodzakelijk een absolute zwijgplicht. Ze heeft in de eerste plaats tot doel om bescherming te bieden voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van personeel en cliënten. Wel moet een lokale mandataris altijd goed afwegen welke informatie uit een besloten zitting al dan niet openbaar gemaakt kan worden. Eventueel kunnen de criteria die voorzien zijn in het Bestuursdecreet omtrent openbaarheid van bestuur gebruikt worden om de beoordeling te doen.

Lokale mandatarissen hebben bovendien een algemene discretieplicht. Zij moeten dan ook op discrete en voorzichtige wijze omgaan met de informatie die hen in de uitoefening van hun functie toekomt. Het gaat daarbij over het niet verspreiden van bepaalde informatie, maar ook over het plaatsen van bepaalde informatie in de juiste context en zich te realiseren dat informatie ook uit de context kan worden gehaald. Bovendien mogen lokale mandatarissen de informatie die zij kregen door de uitoefening van hun functie enkel voor hun werk als mandataris gebruiken en niet voor hun persoonlijk belang of voor het persoonlijk belang van anderen.

Hoewel beiden dus gebonden zijn aan het beroepsgeheim en de geheimhoudingsverplichting, mag een lid van het BCSD geen dossiers over individuele dienstverlening bespreken met een lid van de RMW. Zelfs niet zonder de persoonlijke details van het dossier te noemen. Dit maakt immers een schending uit van de geheimhoudingsplicht.

2. Het BCSD beslist over de toekenning, terugvordering, herziening en schorsing van individuele steun op het vlak van de maatschappelijke dienstverlening en de maatschappelijke integratie (artikel 113 van het DLB).

Ingevolge artikel 77 van het DLB bepaalt de RMW het beleid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en stelt daarvoor algemene regels vast. Het BCSD voert

dus geen eigen beleid. Het is uiteraard wel mogelijk dat de beslissingen van het BCSD een algemene impact hebben.

Bovendien hebben de leden van de RMW recht op inzage in alle dossiers, stukken en akten die het OCMW betreffen (artikel 75 van het DLB). Zij hebben dus ook recht op inzage (geen afschrift) in de dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het OCMW of hun onderhoudsplichtigen.

Wanneer raadsleden iets opmerken bij het inkijken, kunnen zij dit opwerpen tijdens de raad voor maatschappelijk welzijn.

3-5. Enkel op basis van de door u geschetste gegevens, kan ik op uw vragen niet antwoorden. Ik heb daarvoor meer concrete gegevens en vooral bewijzen nodig.

Vooreerst behoort het niet tot mijn bevoegdheid om zwartwerk aan te pakken. Sociale en fiscale fraude dient gemeld te worden bij de federale en/of regionale sociale inspectiediensten, die op dat vlak een onderzoek kunnen voeren. En verder kan ik binnen mijn bevoegdheid, met deze beperkte informatie die u mij meedeelt, geen maatregelen nemen. Op basis van meer concrete informatie zou Audit Vlaanderen als onafhankelijk orgaan kunnen oordelen om al dan niet een onderzoek of een forensische audit op te starten bij het betrokken bestuur. Tenslotte kan ik u nog melden dat dergelijke dossiers pro- dan wel retroactief kunnen voorgelegd worden aan het steunpunt integriteit of de reflectiekamer die binnen de schoot van de VVSG vzw werden opgericht. Lokale besturen kunnen er terecht voor morele dilemma's, vermeende schendingen van de deontologische code (vb. geheimhoudingsplicht of discretieplicht) of een vraag over belangenvermenging of handhaving. Dit adviesorgaan bestaat uit experts vanuit de steden en gemeenten, geschoold in de methodiek van het moreel beraad.